

Mineralleting i Norge – mutbare mineraler

På Fjellsprengningsdagen 22. november 07 holdt Bergmester Per Zakken Brekke et foredrag om mineralleting i Norge, med vekt på lover, definisjoner og aktiviteter. Foredraget, godt illustrert, ble vel godt mottatt av en forsamling av vel 700 bransjefolk. Foredraget er i sin helhet tatt inn konferanseboken. Deler av boken vil etter hvert bli tilgjengelig på nettstedet. Inntil så skjer tillater vi oss å bringe et sammendrag til hjelp for potensielle skjerpere.

Bergvesenet

MED BERGMESTEREN FOR SVALBARD

Sammendrag av foredrag som ble holdt av Bergmester Per Zakken Brekke

Eiendomsretten til mineralene

Det praktiseres to hovedsystemer:

- Anglo amerikansk rett (common law) – der grunneier eier alle mineraler
- Europeisk rett (civil law) – der staten eier en del mineral kategorier også på privat grunn.

- Statens mineraler er mutbare
- Grunneiers mineraler er ikke mutbare

Mutbare mineraler:

- Reguleres av lov om bergverk av 30. juni 1972 (BVL).
- Mutbare mineraler er definert som mineraler som inneholder metaller med egenvekt 5 eller høyere.
- I tillegg er metallene titan og arsen og mineraler av disse samt mineralene magnetkis og svovelkis også definert som mutbare.
- Unntatt fra BVL er mineraler i myr- og sjømalmsamt alluvialt gull (gull i løsmasser).

Hvem kan lete/mute ?

- Staten har gjort de mutbare mineralene til gjenstand for fri okkupasjon gjennom det såkalte bergregaliet.
- Enhver person eller selskap tilhørende EØS-området, jf. BVL § 2, har fri leterett etter mutbare mineraler.
- Ved å søke staten ved Bergvesenet vil første finner få førsterett til mineralene. Dette kalles muting.

Hvor kan man lete ?

Alle steder unntatt:

- Steder som er fredet for skjerping, jf. bvl § 3 – eks. innmark, industriområder, kraftledning, offentlig veg, flyplass etc.
- Ulike typer verneområder
  - Nasjonalparker
  - Naturreservater
  - Landskapsverneområder
  - Naturminner
  - Andre verneområder

Verneområder utgjør 14,3 % av Norges landareal

Definisjoner:

- Skjerpe – kommer fra tysk *schürfen* – betyr å gjennombryte overflaten for å søke etter nyttige mineraler (med andre ord – lete/prospektore).
- Mute – kommer fra tysk *muten* – betyr å begjære eller forlange.
- Brukt i bergloven innebærer begrepet at man krever rett til et mineral som omfattes av regaliet.
- Maksimal størrelse 300.000 m²
- Form som en rettvisklet firkant med sider parallelle med hovedaksessystemet (NGO eller UTM)
- Lengste side maksimalt 1200 m
- Varighet = 7 år
- Man kan søke om ubegrenset antall områder
- Søknadsgebyr i 2007 er kr. 516,- pr. område
- Årlig arealleie er kr 30,- pr. påbegynt 10.000 m²

- Ingen krav om å gjennomføre undersøkelsesarbeider

Letemetoder:

- Geologisk kartlegging

- Geokjemiske prøver
- Geofysiske undersøkelser
  - På bakken
  - Fra lufta
- Kjerneboring (diamantboring)
- Prøvedrift